

Erdélyi Híradó

Szombaton, Augustus' 14-dikén ($\frac{8}{14}$) 1830

Columbia—Frantziaország—Hirdetés—Nemzeti Társalkodó 33-dik Szám.

Columbia

Az áng. Courierban az itt következő Levél van Carthagenából, jún. 6-dikáról: "Midőn Bolívar a' maga' lemondása' írását végre-hajtotta; meghúzta magát a' főváros mellett fekvő saját magános-házában, a' hol őtet külömbféle Egyesületek és minden valamirevaló lakosok megtisztelték, 's az ő'érzéseket, nagy tisztelet-jeket öseránta és háládatosságjokat megbizonyították. A' várvéd' Tisztjei is, Urdaneta Gen. vezetése alatt, udvarlottak neki, és midőn Bolívar nekik az ő' legutolsó bútsúját kimondotta, és neki a' megihletődés által könnybe lábbadtak szemei, hasonló érzés nyomta-el mindazokat; — leg-megrázkódtatóbb lépés! A' Don Joaquim Mosquera' Elölülővé választatása utánvaló nap', udvarlására ment Bolívar, amaz' otthon nem-létében, helyt-álló Vice-Elölülő Caicedo Generálnak, hogy neki tiszteletét és engedelmességét megbizonyította; 's meglátogatta azután a' külömbféle Ministereket is. Míg még azután négy nap' Bogotában mútatott, minden rangu lakosok egyre megmutatták Bolívarhoz az ő' haszonkeresés nélkülvaló szíves hajlandóságokat és tiszteletjeket, kik őhöz nagyobb tisztelettel voltak, mint mikor a' legfelső erőhatalommal bírt. Hanem, most már előlépett a' lázasztó feleke-

zet, melyet a' columbiai Universitások' Ifjai vezérlettek, és a' Bolívar' elutazása után mindjárt elkezdette az üldözést az ő' barátjai ellen. Dia z Obestert, ki a' Congresshez egy elő-adást adott vólt be, melyben elő-hordotta azt a' tiszteletet, a' melyben Bolívar a' nemzet előtt áll, mint fogjot, Carthagenába vitték, 's az útnban, azon szín alatt, hogy San Pablo-ból addig el nem megyen, míg Bolívar, a' kit oda minden óran vartak, meg nem fogott érkezni, — minden környületek nélkül meglőtték. Tizenhét gojóbist lött öreá a' kísérő őrtsapat; de a' mellyek őtet, csak megsebesítették, 's ekkor a' templom' grádsára letévén, elszenderedése alatt agyon-lőtték. A' bogotai várvédet, mely a' Ximenes regemén' Granátossai-ból 's egynehány Lovasból állott, szidalmazták, mint Bolívar' servilis felekezetét; és, midőn ezek észre-veiték, hogy le fogának fegyverkeztenni, elvégezték magokban, hogy Pamplonába induljanak, hogy ott, a' még nem-régiben O'Leary, Bolívar' lelki barátja által vezéreltetett Osz-tájhoz adják magokat, 's együtt, Oraqueh-be menjenek, hogy így, azon istentelenségtől, a' melynek tárgyai lettek, és, mégjobban lennének, magokat félre-vonják. Az országglószék nem adott nekik passust, 's a' nélkül mentek-el, és hihető,

hogy most Venezuelában vannak. Úgy gondolják, hogy az Orihuea tsapat és a' pus-kások' tsapatja, mellyek főképpen ren-des katonaságból állanak, követni fogják az ő' példaadásait, mivel' a' Carracas-ba-vivő útban fekszenek. — A' hogotai párttűtö felekezet, már elébb parantsolatot küldött volt a' Sucre Gen. és a' Santa-Marthai Püspök' megfogására; de ők eleit-vették a' parantsolatnak, 's elszöktek.

Frantziaország

A' Gazette Universel de Lyon, júl. 17-dikéről, ezt beszéli: "Az algieri Dey' kastéljában ekkorig találatott kints 100 millióra menne. Ugyanazon alkalmatos-ság hozta hírét annak is, hogy Bour-mont Amadeus Hadnagy veszedelmes seb-jében, megholt. — A' Cicogne briggen ki-vül, megérkezett-még a' touloni kikötő-be, Victorieuse korvette is. Júl. 10-dikén indult az Algierből. Kezünk között van már holmi jószágban 10 milliót érő, a' 100 millió kész pénzén kívül. Nem volt még vége az inventálásnak. Azt is hozza ez a' tudósítás, hogy a' constantinei Bei is megadta volna magát, és Bourmont Gróf, ennek is meg hagyta a' tartományán-való Commandóját, sőt még egy nagy birtokot is tsatolt ahhoz. D' Assygny és Bruat Urak, kik a' Siléne és Aventure hajókat vezérelték, megérkeztek Toulon-ba 's kiszállottak a' földre. — Az algieri Dey elment volt már akkor Algierből.

A' Messenger des Chambres a' követ-kező characteristicát hozza-fel az algieri Dey-ről: "Hussein, nem volt kegyetlen az ő' ország-lása alatt; tsak a' török nép-katonaság ellen, kiknek lázszató és össze-esküvő lelkektől félt, volt ő kemény: de az algieri lakosokhoz, igazságos és em-berséges volt. és, Törökben, igen értel-mes, tapasztalása van az Európa' poli-tikájában 's a' Hatalmak' szövevényes dol-gaikban Oriensre-nézve; és, még 'is ép-

pen ez a' része tudományának, szédi-tette-meg őtet 's húzta nyakára az insé-get, nagyon bizakodván az Anglusokban. Katonai tudományának igen szűk batá-rának kell lenni. Mint Ulema, jobban es-meri ő a' Próféta' törvényeit 's a' Ko-rán-t, mint az újj taktikát. Ez' utólsóra-nézve, nevettséges anecdotumokat beszél-nek rólla. Szemére vetvén hibáit, hogy a' Frantziákat ki hagyta a' földre szálla-ni, azt felelte: "hogy fogdosnám őket el, ha nem hagyom kiszállani?" — Egyik nap', nézte távolról, hogy kezdi el egy tsapat Frantzia a' peloton-tüzelést, mid-őn, szokás szerént, az első sor térdre esett, azt kiáltja egy hajótörésbeli Fran-tzia jelenlétében: "láttjátok hogy könyö-rögnek kegyelemért. Bátran, Mahomed' fíjai! — Látván hogy egy tsapat, tüzet ad, midőn az első sor fegyvert düjtött: azt gondolta, hogy az első sor fakatonákból áll. — Azon is tsudákozott, hogy a' miénk-ből soha-se esett-el egy is: mert nem vette észre, hogy az elesett helyett mind-járt más állott oda. — Látván hogy a' Frantziák szorosan egybeálva nyomulnak elő-felé, azt mondja: "nem akarnak ő ellene tsatázní, azért lántzolták őket úgy össze, hogy erőltethessék.

A' Galignani's Messenger (pári-si ánglus Journal), a' Timesből ezt a' tikkelyt hozza-fel: "Örvendünk, látván, hogy egy ánglus Journál, Galignani's Messenger, a' kiről, nem tudjuk mi okon, azt erőssi-tik, hogy az ánglus Követ' műszere vol-na, egy tikkelyt botsátott-ki, hogy a' fran-tzia liberálisok által oly' fáradhatatlanul elterjesztett vélekedést tsafolja-meg, — hogy Anglia, az Algier ellen mozdított hadiszállítvány' ok-adásánál-fogya, össze-zördült volna Frantziaországgal. Úgy gon-doljuk, hogy inkább tudatlanság mint-sem gonosság, ezen kedvetlen hírek' makats elterjesztésének az oka: de mi azomban,

bizonyosokká tehetjük ezeket az Urakat, hogy valamint az ág. országlószók, úgy az ág. nép is, a' helyett hogy irígylené, inkább örvend a' frantzia hadsereg' és hajósereg' diadalmának, azon útálatos Barbarusok és piraták ellen." A' mi' állításunknak oly' teljes és megalégítő megerősítéséhez, nints mit tegyünk egyebet annál, hogy mi szívünkben örvendünk, hogy olyan gyanú nélkülváló bizonyság által védelmeztetünk. Hanem; azt a' titlust és karaktert, köszönjük szépen — mintha mink a' britannus Követ' műszere vólnánk; a' mivel bennünket tettett megtisztelni.

Annak is megjött a' híre Párisba, hogy Chambaud Ur, Tsapat-feje, a' Tsászárvarnál kapott kartats-sebében, megholt.

A' Moniteur, júl. 23-dikán, az itt következő tudósítását a' Tengeriministernek a' Királyhoz, hozza-fel: "St. Cloud, júl. 21. Sire! Kevés napok alatt, a' Fged' kezeibe tette a' Fged' földi és tengeri ereje Algier' sorsát 's az ezen Igazgatóságához tartozó tartományokét. Van szerentsém Fgednek javallani, hogy azt a' ditsősséges hadi-tettet egy Emlék által örökösíteni, méltóztasson parantsolni, hogy 1) egy, hajó-órokkal ékesített oszlop (colonne rostral), ott fent világító tüzzel (lampastorony), állittasson-fel a' touloni hajótanyán; — 2) a' seregek' és hajók' neve és száma, mellyek a' földi hadsereghez és a' hajósereghez tartoztak, valamint a' Generálok' és Stábtisztek' nevei is, kik azokat vezérlették, az oszlop' talpkövére metzessenek; — 3) hogy az oszlop' ékeségei, az Algierban elvett ágyúk' rezéből öntessenek. — A' Fged' seregei, Sire, Fgednek ezen meghatározásában, a' legbetsületesebb megjutalmaztatást, 's háladatosságoknak és szereteteknek újj okát fogják feltalálni. — Méjj tisztelettel 'sat. d'Haussez Báró, Tengeriminister. — Hely-

be-hagyta a' Király ezt a' javallatot.

Telegraphi tudósítások: "Toulon, júl. 20-dikán, délután 3 órakor. A' Tengeriprefektus a' Tengeriministernek: "Az Algieri Dey, minden bozzá-tartozóival együtt, a' Jean d' Acre hajón volt júl. 16-dikán, a' mahoni hajótanyán. Ezt a' tudósítást a' hollandus hadibrigg, Echo, hozta ide. — A' Messenger des Chambres említi, hogy Chabrol Gustavról azt mondotta volt, hogy nem vólna az Algierban kiszabadult frantzia hajóveszélybeliek között. Éppen a' Dey' capitulatiója után, a' sardiniai Konzul, még a' Frantziák' bemenetele előtt, leszedette, mindazon retentő diadal-jegyeket, mellyeket a' muselmani barbarusság a' Cassaubá' főkapuja előtt karókra állogatott. Megszámláltatta ő azok között a' mi' szerentsélen porondra-vergődötteink' fejait, mellyeket a' hajokról, az arabs-fejektől könnyen meg lehetett különböztetni. Úgy találták, hogy azoknak a' számok a' megszabadult bagnóbeliekkal együtt, éppen kiütötte a' két brigg' equipage' egész számát. És így, egy-se szabadult vólna meg a' barbarusi kegyetlenségtől azokon kívül, a' kik a' Bagnóban fogva voltak. — 'S olyan népet kellene tovább is megengedni a' megvilágosodott emberi nemzeten uralkodni?!

Az elébbi Szám alatt említett királyi Ordonnance-ok:

I.) Károly, Isten' kegyelméből 'sat. — 'Ministeri-Tanátsunk' tudósítására, rendeltük és rendeljük, a' mi következők: 1. Tzik. A' foljóírások' sajtójának a' szabadsága félbe-szakasztódik. 2. Tzik. Az oct. 21-dikei törvény' 1-ső Tit. 1. 2. és 9 Tzikeljei, 1814, ismét erejebbe állittatnak. — E' szerént, semmi más foljó vagy ezután kiadandó Journálok, és semmi foljó vagy félig-meddig foljó-írás, sem Párisban, sem a' Departementekben nem

jelenhet-meg másképp', hanem csak hatalomadással; melyet az Író vagy Könyvnyomtató, mindenik külön, Tőlünk nyerni fog. — Ezt a' meghatalmasítást minden 5 hónapban meg kell újíítani. — Viszsa lehet azt venni. — 3. Tz. A' meghatalmasítást, azon Journaloknak és foljórásoknak, mellyek a' Departementekben megjelennek vagy ezután meg fognak jelenni, ideigóráig megadhatják a' Prefektusok, vagy ideig-óráig vissza-vehetik azt tőlök — 4. Tz. A' 2-dik tzikkej' által-hágásával kibotsátott Journalokat és foljós félígmeggdig foljórásokat nyomon el kell venni. — A' sajtók és a' betűk, mellyek azon írások nyomtattattak, egy közmagazinba, lakat alá tétetnek, vagy elrontatnak — 5. Tz. Egy nyomtatvány sem jöhet-ki 20 nyomtatott árkus alatt másképp' mint a' Mi' belső Minister-Státustitoknokunk' hatalomadásával, Párisban, és a' Prefektusokéval a' Departementekben. A' 20 nyomtatott árkuson túl bővítt írások, mellyek nem egybeszerkeztetett Munkát (un même corps d' ouvrage) tesznek, szintűgy szükséges hatalmasítás alá vetni. — A' meghatalmasítás nélkül kihirdetett írásokat, mindjárt el kell szedni, s a' sajtóval, betűvel, mint felljebb mondók, úgy hánni. — 6. Tz. Perről szóló nyomtatványok, és tudós vagy tanúságos (literaria) Eggyesületek' 'sat. nyomtatványai, szintűgy alája vannak még most vetve a' meghatalmasításnak, ha vagy egésszen, vagy csak egy-résztént, politikai tárgyokról értekeznek; mely esetben az 5-dik tzikkejben parantsolt rendszabások őket is illetik. — 7. Tz. Minden rendszabás, mely e' jelenvalók ellen vólna, hatás nélkülvaló. — 8. Tz. Ezen Ordonnance végre-hajtását parantsolja két elébbi Ordonnance. — 9. Tz. A' Ministerekre van bízva ezen Ordon. végre-hajtása. Aláírta a' Királyon kívül, mind-a' 7 Minister.

II) Károly, Isten' kegyelméből 'sat. A' Charta' 50-dik Tzikkejét számba-vevén; és tudunkra esvén az a' törekedés mely országunk' sok részén történt, hogy a' Választók az utolsó foglatatosságaiknál megsalattassanak és eltsabittassanak, Tanátsunk' meghallgatása után, rendeltük és rendeljük: 1. Tz. A' Népkövetek' Kamarája felbontatott. — 2. Tz. A' Mi' belső Ministerünkre van bízva ezen Ordonnance' végre-hajtása. — Károly. — Peyronnet Gróf, belső Minister.

III) Károly, Isten' kegyelméből 'sat. Statutanátsunk' meghallgatására ezt rendeltük 's rendeljük: — 1. Tz. A' konstitúció' 15-, 36- és 50-dik Tzikkeje szerént, a' Népkövetek' Kamarájának, csak a' Departementek' Követeiből kell állani. — 2. Tz. A' választó-adó és a' Választatás-adó, kirekesztőleg azon summából fog állani, melynél-fogva a' Választó és a' Választható, mint tulajdonos vagy haszonvevő, a' földadó-könyvbe fel van írva. — 3. Tzik. Mindegyik Departement annyi Követet választ, a' mennyit a' Charta' 56-dik tzikkeje mutat (262). — 4. Tz. A' Követek elválasztatván, a' Kamara megújítatik, a' szerént és annyi időre, a' mint a' Charta' 57-dik Tzikkeje mondja (5 esztendőre, és esztendőnként ötöd-része változik). — 5. Tz. A' Választó-Collegiumok, Kerület és Departement-Collegiumokra oszlanak-fel; kivévén azon Választó-Collegiumokat, a' hol a' Departement csak egy Követet ad. — 6. Tz. A' Kerület-választó-Collegiumok állanak minden választókból, kiknek politikai lakások a' Kerületben van. — A' Departement-Választó-Collegiumok állanak a' legnagyobb adót fizető negyed-részből a' Departement' Választóinak. — 7. Tz. A' Kerület-választó-Collegium' mostani határszéle, megmarad. — 8. Tz. Minden Kerület-Választó-Collegium választ egy-

nehány Candidatust, mely a' Departement' számát kiüti. — 9. Tz. A' Kerület-Választó-Collegium, ugyanannyi szakaszra oszlik, a' hány Caudidatust kell nekie választani. — Ezen felszakaszozást a' szakaszok' számához és a' Collegium' Választói' egész számához kell igazgatni, melynél, a' mennyire lehet, a' hely' illendőségére és a' szomszédságra kell igyelni. — 10. Tz. A' Kerület-Választó-Collegium' szakasszai különböző helyeken gyűlhetnek össze. — 11. Tz. A' Kerület-választó-Collegium' mindegyik szakassza választ egy Candidatust, és külön dolgozik. — 12. Tz. A' Kerület-Vál. Collegium' szakasszainak Elölülőit a' Kerület-választóiból nevezzik a' Prefektus. — 13. Tz. A' Departement' Collegiuma' választja a' Népköveket. — A' Departement' Követeinek felét, a' Kerület-Collegiumoktól javallott Candidatusok' generál-listájából kell venni. — Ha pedig a' Depart. Követeinek a' száma nem páros; az elosztás a' Depart. Collegiumnak fenntartott jussa' megkisebbitése nélkül esik-meg. — 14. Tz. Azon esetben, ha elmúasztások által, semmit nem érő kineveztetések vagy kettős választások, a' Kerület-Collegiumok által javallott Candidatusok' listája tökéletlen volna; a' Depart. Collegium, ha a' lista a' szükséges szám' felénél kevesebb, választhat eggyel többet, a' Depart. minden Követein túl, a' listán kívül. — 15. Tz. A' Prefektusok, Generálok, kik hadi Osztájokat vezérelnek és Departementeket igazgatnak, nem választathatnak azon Departementekben, a' mellyekben hivataljokat foljtatják. — 16. Tz. A' Választók' listáját meg fogják állapítani a' Prefektus és a' Prefektorátus-Tanáts: 5 nappal a' választás előtt kell azt kiragasztani. — 17. Tz. A' panaszokat, a' szózatolás-jus eránt, mellyeket a' Prefektus nem határozott-meg, a' Követek' Kamarája

elébe kell adni, akkor, mikor a' Collegiumok' választásának helybehagyása elkezdődött. — 18. Tz. A' depart. Választó-Collegiumokban, a' két legöregebb, és legtöbb adót fizető viseli a' szózatolás' dolgát. A' Kerület-Collegium' szakasszaiban is ezt kell követni, ha a' választók' száma több 50-nél. — A' több szakaszokban, egy legöregebb és legtöbbet fizető, viseli a' Scrutator-hívatalt. — A' Titoknokot a' Collegiumban, vagy a' Collegiumok' szakasszaiban, választják az Elölülő és a' Szózatoltatók. — 19. Tz. Senkit nem botsátanak-be a' Collegiumba vagy a' Collegiumok' szakasszába, a' ki az oda tartozó Választók' listájában fel nints írva. Ezt a' listát által-adják az Elölülőnek, és a' Collegium' ülése' helyén marad kiragasztva, valamíg a' választás tart. — 20. Tz. Minden értekezés, tanátskozás meg van tiltva a' választó-Collegium' kebelében. — 21. Tz. A' Collegium' politziája az Elölülők' ülése. Semmi fegyverés hatalom, az ő' kívánsága nélkül, az ülés helyéhez közel, nem tartózkodhatik. A' Katonai Commandansok tartoznak, az ő' szavának engedni. 22. Tz. A' választások esnek meghatározott többséggel. Ha még is, két szózatolás után sints vége az elválasztásnak: úgy, a' Hivatal leírja azon szeméjkek' laistromát, kikre a' második szózatolás után, több szózat ment. Ezen a' listán 2 annyi névnek kell lenni, mint a' mennyi kineveztetés még hátra van. A' harmadik szózatolásnál, tsak azokra lehet szózatolni, a' kik azon a' listán vannak; és az elválasztás szabásos többség által határozatják-meg. — 23. Tz. A' választók, szózatolnak szózat-tzedulák (bulletins de liste) által, mellyeken annyi nevek állanak, a' hány Követet még választani kell. — 24. Tz. A' választók a' Hivatalban írják - meg szózatjokat, vagy íratják azt valamelyik scrutator által. — 25. Tz. Min-

denik választó' nevét, miféleségét, lakhelyét, a' ki az 6' szózat-tzeduláját beadja, felírja a' Titoknok egy listába, mely áralvó, hogy a' szózatolók' számát össze lehessen hasonlítani. — 26. Tz. Minden szózatolás 6 óráig marad nyitva; és a' szózat-tzedulák' felnyitása, az ülés alatt esik-meg. — 27. Tz. Minden ülésben egy protokolt írnak. Ezt a' Protokolt minden hivatal alá-írja. — 28. Tz. A' Chárta 46-dik Tzikkeje szerint, semmi változtatást nem lehet a' törvényen tenni a' Kamarában, ha, nem Mi javaslottuk azt, vagy helybe-hagytuk; és ha nem küldődött az a' Hivatalra, és ottan tanáskoztak rólla. — 29. Tz. E' jeleavaló Ordinance ellen szóló rendelkezések, erő nélkülvalókká lesznek. — 30. Tz. A' Mi' Minister-Statustitoknokainkra van bízva ezen Ordinance' végre-hajtása. Költ St. Cloudban, júl. 25. 1830, országlásunk' 6-dikában. Károly — s mind a' hét minister.

A' Duperré Adm. júl. 12-dikéről szóló levelének az algieri öbölből, a' Provence hajóról, némely része: "Tegnapelőtt szállítottuk a' Jean d'arc fregattera Hussein-t, Lettré Kapitány, Mahonba. — A' Jantsárokat 2 hajón fogom küldeni Smyrnába. Egyik, teher-hordóvá változtatott liniahajón küldöm pedig azt a' 2 millió frankot vissza, mely ekkor a' hajóserég' némely hajóin állott, és 15 milliót az algieri kintsből. Az efféle küldések, foljogálni fognak egymás-után. — A' Sidi-Ferruchban rakásra gyűjtött élelembelinek Algierba-szállításával foglalatokodunk, 's az ágyúsághoz tartozó tárgyaknak Frantziaországba vissza-szállításával. A' gabarrek' és flütek' nagy részét, ére fordítom.

A' kikötőbeli hajók' megvizsgálása elkezdődött. A' magazin, a' mennyire a' benne uralkodó zavar engedte, inventál-

tatott. Egynehány könnyű hajót felvitorláztatok 's Toulonba igazítom, a' hol hasznát lehet venni. A' nagy hajók közül, egy fregatte és egy korvette, mint hasznavehetetlenek, condemnáltattak. — A' hadi hajóserég' fővezére V. Adm. Duperré.

A' Moniteurben, júl. 25-dikén, az itt következő telegraphi tudósítás van:

Toulon, júl. 23, esteli 8 órakor. A' Tengeri Prefectus a' Tengeriministerhez: "Marengo lineahajó, mely Algierből júl. 15-dikén indult, éppen most érkeze-meg 15 millióval, mellyeknek ket-teje a' frantzia státuskassából, a' többi az algieri Regentiából származik. Ez a' 15 millió áll arany- és ezüst-rúdakból és aranypénzekből.

Ugyanott találni, ugyanazon napról Bourmont Marsalnak egy tudósítását, Pognac Hghez, mely ez: "Cassaba, júl. 10. — A' Dey, megváltoztatta élébi szándékát, a' helyre-nézve, a' hova menni szándékozik, 's azt kívánja, hogy Nápoljba vitetessen, Livorno helyett. Száztíz személy van vele; sok közzüle saját familiája. Minthogy pedig Nápoljban quarantine nintsen; Mahonban fogja tisztulását kiállani. Ma ültek azok hajóra. A' Dey örvendeni láttzik, hogy a' kétség, mely neki veszedelmesebbnek látszott, így ütött-ki.

A' nótelen népkatonaság' hajóra-szállása is ma kezdődött; hajón van már 1300 Mindenik kapott 5 spanyol piastert (több 10 ezüst forintnál). Két hónapi 'söldotenne ez: de szívesen is köszönték őket azt meg; annyival inkább, mivel' tőlünk rosznál egyebet nem vártak. — Municipalis Biztosságot állítottunk-fel Algierban, ömagokból, kik között igen értelmesek találatnak. Örvendenek, hogy őket részeltetjük saját hazájok' kormányozásában. A' bizodalom naponként nöddögél. Ma, untig tele volt a' vásár holmival és min-

dennek kezd az ára leesni. Eleséges hajók jöttek a kikötőbe: ezen az úton gondoskodunk ezután a hadsereg' élelméről. Egynehány nap-múlva vége lesz már az ide szállításnak Sidi-Ferruchból. Kísérő őr nélkül lehet már a holmit szállítani: egy fegyveres Arabsot se találni már az országúton. — A' hasmenés nagyon uralkodik a' frantziák közt; de, nem veszedelmes: hihető, nem vérhas, nem dysenteria, hanem diarrhea.

Cassaba, júl. 13. — Algier' megvétele-ólta, a' Frantziák által elfoglalt tartományba, tsak egy puska-lövet-sem esett. Békével látnak szokott munkáikhoz az Arabsok. Napról-napra láthatni, hogy a' megterhelt állatok hozzák az eleséget a' városba 's a' táborba: sőt a' mit egy nap' el, nem adnak, a' mi katonáinkra bízzák más napig. Gabona és hús untig elég van; és nem sokára, bort sem kell Frantzia-országból hozni. A' Tittery-i Bei 1200 ökröt küldött számunkra. — A' constantinei Bei, megállapodott volt egynehány nap alatt, serege' maradványával, Algierhoz 5 napi járónyira. Az Arabsok apró fegyvere' tüzenek kitéve, kéntelenített magát tartomány' fő-Helységéhez közelebb húzni. — Az algieri kikötőben, egészséghivatalt állítottunk-fel, a' hol a' megérkező kereskedő-hajók az ő patenseket bemutatják, valamint az elmenők a' magokét alá-íratják, vagy eredetieket váltanak. — Tegnap és ma mustrát tartottam a' hadseregen. Eppen olyan szép az, mint mikor a' táborozás-hoz fogtunk. Ambár a' hajókázás hosszas, és a' kiszállás' kezdetétől-fogva, a' munkásság szakadatlan volt, midőn az ágyúság, nyomon a' kiszállás' kezdetén dolgozott; még is jó állapotban maradtak a' lovak, igen kevés veszett-el. Ezen fegyver' Tisztjei, az ő' hivataljok' részeivel oly' nagy lelkiismerettel foglalatoskod-

nak, a' milyen vitésséget mutattak-ki az ütközetben. Van szereutsém 'sat.

Bourmont Gróf.

Már júl. 26-dikáról — az Ordonnance-ok' kibotsátása utánvaló napról, tsak az esmeretes királyista Journalok széledhetek-el Párisból, mint a' hivatali Moniteur, ezen kívül, a' Gazette de France, az Universel, a' Quotidienne, a' Drapeau blanc és a' Messenger des Chambres: a' következők pedig mind oda maradtak: Journal des Debats, Constitutionnel, le Courrier Français, a' France Nouvelle, a' Globe, Journal du Commerce, les Temps, le National, a' Pour et Contre (melynek fele' Titulussa: Contrerevolution; másik feléjé: Revolution), Galignani's Messenger és a' Figaro.

A' Gazette de France-ban egy hossz-szas apologia van az újj Ordonnance-ok mellett, kivált' a' fennebb felhozott III-dik' ditséretére, a' Népkövetek' választására nézve, mellyet a' historie támogat, hogy már 1815-ben és 1816-ban is (sep. 5) botsáttattak-ki olyan Ordonnance-ok.

Júl. 27-dikéről már egy Journal-se ment széjjel Párisból, 's annál-kevésbé hozzánk, messze-földre: kissebb dolog is nagyobb volt már akkor Párisban, fájdalom. — Egy rendkívülvaló Tóldalék a' Journal de Francfort-hoz, júl. 31-dikéről, a' júl. 28-kai Messenger des Chambres-ből, ezt közli: "Tegnap-ólta, és még ma-reggel is, szörnyű nyugtalanító és szomorú ábrázatot mutatott Páris. — Minden műhelyt, minden hóltot bezártak. Mesterember, polgár mindenféle, ögyeleg, jár 's kél seregestől fel 's alá az úttzakon, 's visitással mutattja példátlan békételenségét: — Tegnap-este Garda-seregek, politza-katonaság (Gens d'armirie) tüzeltek az össze-sereglett népre, sok helyeken, nevezetesen a' Palais-Royal' piatztzán, Richelieu úttzán, Maubert-piatzon

és a' Victoires-piaztzon. A' fegyvertsinálóknak minden báltjaikat betörték, valamint a' fűszeres báltokat, puskaporért és kováért. Sok helyen irtódzás volt látni a' puskával elkövetett tsatákat, az úttzak terítve voltak báltakkal és sebesekkel. — Ugyan-tsak tegnapi-este, összetörték minden lámpást az úttzakon. A' nép bezáratott minden Játék-szint. A' politzia órházat megtámolták, meggyújtották, nevezetesen a' Beurse előttvaló piaztzon. — Ma, még nagyobb és dühösebb a' tolongás. Szaggatnak-le, vagy összetörnek minden királyi tzimert, pl. a' Notariusok' tzigérjeit 's a' kereskedő és fabricansok' báltok tzimereit, melyeket az Udvart patentált (privilegizált). — A' rendes katonaság felállítottott némely piaztzon, de úgy szóllván meg-se mottzan; ökétsem bosszantják. Úgy láttzik, magára van a' nép hagyva. — Nem tudjuk, mitsoda rendszabáshoz fog a' felsőbbség nyúlni, hogy a' tsendességet (ismét) helyre-állítsa. — Nem tudják a' polgárok' és katonák' számát, a' kiket megöltek vagy sebesítették; sokféleképpen mondják azt. — A' külső Minister ablakait kövel hajgálták. Jó sereg fegyveres nép és 4 ágyú van ennek a' kastélja előtt, égő kanóttzal, 's a' többi Minister előtt is.

Ordonnance által, júl. 25-dikén, által adta a' Király Marmont Marsalnak az egész első katonasoztály' (Páris) commandóját. — Martignac Ur Párisba érkezett júl. 28-dikán.

Egy Tóldalék a' (straszburgi) Courrier du Bas-Rhin 91-dik Számjához, vasárnap', aug. 1-sőjén, ezt mondja:

Fő-Posta-Directio

A' Courrier du Bas-Rhin' Redactorának. Páris, júl. 29. esteli 6 órakor. Ide van rekesztve a' mai Moniteur. — Végbe-viszi ez Uraságnál hogy Páris' fek-

vését megismerje. — Be fogja Uraságnod teljesíteni a' Provisoria Administratio' kívánságát; ha saját Journálját nyomon kiadja. — A' Provintziának egyesíteni kell magát Párisal, hogy Frantziaország megmentődjön. Van szerentsém 'sat.

Chardel, Népkövet.

Szörölszóra nyomtattott a' Moniteur Universel-ből júl. 29. 1830, ez:

Ideigvaló Országlós zék.

A' Párisban tartózkodott Népkövetek kéntelenek voltak össze gyűlni, hogy azon valódi veszedelemnek ellene állhasanak, mely a' szeméjkek' és tulajdonok' bátorságban-létét fenyegették.

Egy Biztosság neveztetett-ki, hogy minden ember' haszonreklését, minden rendes organisatio' nem-létében, őrizze.

Audry de Puyraveau, Gerard Gróf, Lafitte Jakób, Lobau Gróf, Manguin, Odier, Perrier Casimir, de Schonén — Tagjai ezen Biztosságnak.

Lafayette Gen. Commandans en chef a' Nemzeti Gardában. — A' Nemzeti Garda minden részét elfoglalta Párisnak.

Hirdetés

A' Kir. Fiscale Archivum mellett volt Cancellista Vajda István e. e. Julius 19-kén megholt.

Falusi Nemes Jóságot keresnek némellyek, — ki nagyobbat ki kissebhet — z a l o g b a, bizonyos hosszú időki, 5 ezer forintól fogva 50 ezerig Váltó-tzedulában. Ketteje Erdélyben, egyik pedig a' két Magyarházában akarhol, tsak Magyarország' északi részén és Erdélynek keleti részén nem. —

A' kinek tehát ilyen-formán-kiadandó pénzre szüksége volna; jelentheti szándékát a' Híradó Kiadojánál, a' Jóság' igazi Conscriptiojával együtt. Van egy, nevezetesen, a' ki a' Balaton' északi mélylökén, — egy másik, a' Maros' mélylökén szeretne egy kis Jóságot szerezni.